

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.10.1962, sp. zn. 6 Cz 29/62, ECLI:CZ:NS:1962:6.CZ.29.1962.1

Číslo: 22/1963

Právní věta: Socialistické organizácie sú všetky organizácie, ktoré svojou činností napomáhajú rozvoju výrobných síl v socializme. Takouto organizáciou je nepochybne závodný výbor ROH, ktorý podľa čl. 24 uznesenia IV. všeodborového zjazdu (zák. č. 37/1959 Zb.) je právnickou osobou /1/ a vzhľadom na účel vyjadrený v čl. 5 Ústavy (porovnaj tiež § 5 zák. č. 68/1951 Zb.) právnickou osobou socialistického charakteru.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 31.10.1962

Spisová značka: 6 Cz 29/62

Číslo rozhodnutí: 22

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Odbory, Organizace socialistické

Předpisy: 71/1958 Sb. § 3 37/1959 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresný súd v Topolčanoch zamietol návrh vymáhajúceho veriteľa na povolenie exekúcie odpísaním z účtu dlžníka u Štátnej banky v Topolčanoch na vydobytie jeho pohľadávky 28 182,62 Kčs s prísl. priznané mu Ľudovým súdom v Bánovciach n. Bebr. Zamietnutie návrhu odôvodnil exekučný súd tým, že pre tú samú pohľadávku vedie vymáhajúci veriteľ už inú exekúciu, ktorá nebola dosiaľ zrušená.

Na sťažnosť vymáhajúceho veriteľa zrušil Krajský súd v Bratislave rozhodnutie súdu prvého stupňa a uložil mu, aby nárok na povolenie exekúcie posúdil z hľadiska ustanovenia § 439 ods. 1 o. s. p., teda či veriteľom navrhovaný rozsah exekučných prostriedkov je nevyhnutelne potrebný pre uspokojenie vymáhaného nároku, alebo či doterajšia exekúcia vedená vymáhajúcim veriteľom by k tomu cieľu postačila. Pri ústnom konaní, ktoré exekučný súd potom ustanovil, namietal dlžník, že návrh na exekúciu je podaný po uplynutí lehoty, v ktorom mohol byť podľa zák. č. 69/1958 Zb. uplatnený.

Okresný súd v Topolčanoch rozhodol potom vo veci bez toho, že by povolil exekúciu tak, že zamietol námietky dlžníka proti exekúcii, a vyslovil, že ponecháva naďalej v platnosti povolenie exekúcie. V dôvodoch uviedol, že už v predchádzajúcom exekučnom konaní, kde sa vymáhajúci veriteľ domáhal na dlžníkovi tejže pohľadávky, bolo vyslovené, že dlžník nie je takou socialistickou právnickou osobou, ktorú má na mysli zák. č. 69/1958 Zb., preto vymáhanie jeho nároku nie je omedzené lehotou

podľa ustanovenia tohto zákona.

Krajský súd v Bratislave toto rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil; stotožnil sa s jeho názorom, že na prejednávany exekučný prípad sa nevzťahujú ustanovenia zmieneného zákona, pretože dlžníka nemožno považovať za socialistickú organizáciu takého typu, akú má na mysli uvedený zákon.

Najvyšší súd rozhodol na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu, že rozhodnutiami krajského súdu a uznesením exekučného súdu bol porušený zákon.

Odvodnenie:

Predovšetkým nemohla byť dôvodom k zamietnutiu návrhu na povolenie exekúcie okolnosť, že exekučný návrh je treba posúdiť z hľadiska ustanovenia § 439 ods. 1 o. s. p. Prejednávanému exekučnému návrhu predchádzala jedine exekúcia vedená predtým na Okresnom súde v Bánovciach n. Bebr., kde bol návrh na exekúciu odpísaním z účtu zamietnutý a povolená iba exekúcia na hnutelné veci. Táto exekúcia nebola vykonaná, pretože podľa zápisu výkonného orgánu neboli u dlžníka najdené zexekvovateľné movité veci. Pri výške vymáhanej pohľadávky nemohla tu byť teda pochybnosť o tom, že predchádzajúca exekúcia nemôže postačiť k uspokojeniu vymáhaného nároku a neboli tu teda dané žiadne predpoklady k postupu podľa ustanovenia § 439 ods. 1 o. s. p. Pretože ďalej rozhodnutie o návrhu na povolenie exekúcie bolo krajským súdom zrušené, musel exekučný súd rozhodnúť predovšetkým o povolení exekúcie znovu a až potom sa mohol zaoberať otázkami týkajúcimi sa prípustnosti exekúcie z hľadiska námietok dlžníka podľa § 441 o. s. p. Pokiaľ k exekúcii vôbec ešte nedošlo, nemohol by ju súd prehlásiť za neprípustnú. Exekučný súd ovšem na miesto toho rozhodol, že námietky zamietla a že ponecháva - ako už bolo povedané - v platnosti povolenie exekúcie. Zmysel tohto jeho názoru je celkom nejasný a nemožno ho zistiť ani z dôvodov rozhodnutia. V dobe vynesenia tohto rozhodnutia nebolo v platnosti žiadne iné jeho rozhodnutie v tejto veci. Uznesenie, ktorým bol nárok na povolenie exekúcie zamietnutý, bolo sťažnostným súdom zrušené a iné rozhodnutie súd do tej doby nevydal. Rozhodnutie takého obsahu nemohol preto krajský súd potvrdiť, ale mal uložiť exekučnému súdu, aby v zmysle predchádzajúceho zrušovacieho uznesenia rozhodol najprv o tom, či povoľuje exekúciu podľa návrhu alebo nie. Až potom by sa bolo možno zaoberať tým, že sú tu skutočnosti, ktoré činia exekúciu neprípustnou alebo nie.

Ani túto otázku však neposúdili súdy správne, keď vyslovili, že dlžník nie je socialistickou organizáciou, ktorú má na mysli ustanovenie zák. č. 69/1958 Zb., poprípade vl. nar. č. 33/1955 Zb. a že z toho usúdili, že na tento prípad nemožno užiť ustanovenia uvedených právnych predpisov.

Socialistickými organizáciami sú všetky organizácie, ktoré svojou činnosťou napomáhajú rozvoju výrobných síl v socializme. Revolučné odborové hnutie a jeho organizačné zložky sú nepochybne socialistickými organizáciami, na ktoré podľa čl. 5 Ústavy postupne prechádzajú i niektoré úlohy štátnych orgánov a podľa uznesenia IV. všeodborového sjazdu (zák. č. 37/1959 Zb.) závodné výbory ROH svojou činnosťou napomáhajú rozvoju výrobných síl v socializme. Závodné výbory ROH podľa svojich úloh a potrieb uzavierajú tiež nielen kolektívne (s podnikom) a patronátne zmluvy so socialistickými organizáciami, ale aj zmluvy o dielo (umelecké - spev, estráda a pod., hospodárske - rekreačné chaty apod.), kupné zmluvy (športová výstroj) a pod., a tak vstupujú do záväzkových pomerov so socialistickými organizáciami.

Názor súdov, že závodný výbor ROH nie je socialistická organizácia takého typu, aký má na mysli ustanovenie zákona č. 69/1958 Zb. poprípade ustanovenie vl. nar. č. 33/1955 Zb., nemá teda opory v našom právnom poriadku. Uvedený zákon vôbec nedelí socialistické organizácie a ani nehovorí o nejakých ich typoch. Naopak, jednoznačne vyslovuje v § 2 ods. 1 veta druhá, že jeho ustanovenia § § 82 až 87 o zániku práv vzťahujú sa aj na ostatné záväzkové pomery medzi socialistickými organizáciami, aj keď nejde o práva z hospodárskych zmlúv, ale z iných zmluvných, poprípade mimo

zmluvných záväzkových vzťahov. Na ktoré záväzkové pomery medzi socialistickými organizáciami sa uvedený zákon nevzťahuje, je stanovené v § 2 ods. 2 uvedeného zákona. Ani toto ustanovenie, ako aj vl. nar. č. 33/1955 Zb. nevyňalo závodný výbor ROH spod svojho režimu o zániku práv. Je preto závodný výbor ROH socialistickou organizáciou i v zmysle uvedených právnych predpisov na ktorú sa vzťahuje zmienená osobitná úprava o zániku práv so záväzkových pomerov medzi socialistickými subjektami.

Podľa tejto osobitnej úpravy, uvedenej v III. časti vl. nar. č. 33/1955 Zb. o zániku práv v § 34 a zhodnej úpravy, vykonanej zákonom č. 69/1958 Zb. v §§ 82 až 87, § 2 ods. 1 veta druhá, §§ 195 a 196 sú záväzkové pomery medzi socialistickými organizáciami čo do zániku práv špeciálne a odchylné od ustanovení §§ 82 až 99 občianskeho zákona upravené. Táto špeciálna úprava zaviedla nové prepadné lehoty a zánik práv po márnom uplynutí týchto lehôt. V týchto prepadných lehotách má veriteľ nielen povinnosť plnenie prijať, ale ho aj vymáhať, lebo nesplnenie tejto veriteľskej povinnosti v stanovených lehotách privodí zánik (nároku) práva i zánik vykonateľnosti rozhodnutia.

K týmto okolnostiam musí súd prihliadnuť v exekučnom konaní z úradnej povinnosti. Preto už pri rozhodovaní o povolení exekúcie musí súd skúmať, či návrh bol podaný podľa uvedených ustanovení včas, tj. pred uplynutím k tomu určenej lehoty. V prejednávanej exekučnej veci bol návrh na povolenie exekúcie exekučným súdom zamietnutý, ovšem z iných dôvodov. Pri rozhodovaní o sťažnosti podanej proti tomuto uzneseniu, bol krajský súd povinný zaoberať sa tiež otázkou, či návrh na exekúciu bol podľa uvedených ustanovení podaný včas, keď nepovažoval iný zamietavý dôvod za dôvodný.

Z týchto všetkých dôvodov je teda zrejmé, že súdy porušili v tejto veci zákon v ustanoveniach §§ 93, 434, 439 ods. 1 § 441 ods. 1 o. s. p. a §§ 2 a 86 zák. č. 69/1958 Zb.

1) Porovnaj rozh. č. 20/1958 Zbierky rozh. čs. súdov.